

Discurs del Molt Honorable senyor Jordi Pujol, President de la Generalitat de Catalunya, en el debat de política general del Govern

Parlament de Catalunya
Barcelona, 1 d'octubre de 2002

Senyor President
Senyores i senyors diputats,

D'acord amb el que preveu el Reglament d'aquest Parlament, em presento davant de la Cambra per iniciar el debat de política general que preceptivament s'ha de fer cada any.

Els parlo avui, com sempre els he parlat en aquest debat, com a President i en nom també d'una opció política, la de CiU. Una opció política que ha governat Catalunya durant 22 anys i que aspira a seguir-ho fent perquè creu en la bondat del seu projecte de país i en la seva capacitat de realitzar-lo.

Abans que res desitjo definir el marc en el qual se situa la meva intervenció d'avui. Un debat de política general gira entorn d'un primer punt central, el constituït pel que s'ha esdevingut d'ençà del precedent debat i per la situació política, econòmica i social del moment present. I gira també entorn del que el President i el Govern es proposen fer durant l'any següent o durant la resta de la legislatura. I en part així serà també avui. Però avui crec oportú eixamplar l'espai temporal del debat i en part fer-lo diferent.

El debat d'avui de fet, des de la meua perspectiva i sobretot des de la perspectiva de CiU, no se centra en el període 2001-2003, sinó en el període 1980-2010. Crec que, tots plegats, no hi perdrem res si a hores d'ara fem un repàs breu del que han estat aquests anys i analitzem com això ens deixa situats amb vista al futur.

I és que és veritat, com de vegades es diu, que ens trobem davant de reptes nous.

Abans però, breument vull recordar que des del darrer debat de política general el Govern de la Generalitat ha dut a terme una molt intensa acció de Govern, i que el Parlament ha aprovat 37 Lleis, algunes molt secundàries, però ben bé una quinzena de molt importants. Vull recordar també la negociació pel nou acord de finançament amb resultat ni prou satisfactori ni definitiu, però que ha representat una millora francament substancial dels nostres recursos. Això ens ha permès fer coses que fins ara no havíem pogut fer, o que havíem hagut de fer poc (per exemple, una política de suport a la família o de creació de centres d'excel·lència científica). I ha consolidat la nostra política de disciplina pressupostària.

L'acció de Govern, que fa poc va ser explicada personalment amb tot detall pel Conseller en Cap ha abastat tot l'àmbit de les nostres responsabilitats. S'ha fet un gran esforç per a la millora de l'estructura material del país, amb grans inversions en comunicacions tant viàries com ferroviàries, i especialment en transport urbà. També en la producció d'energia i el seu transport. També s'ha tirat endavant el molt ambiciós pla de regadius i la política de l'aigua. Tot allò que és el substrat de l'activitat econòmica i social del país.

Una acció potent també en la formació de les persones, des dels edificis escolars a la introducció de les noves tecnologies en l'ensenyament. L'escola és la base de la promoció personal i del progrés del país, i per això ha estat i és objecte de preferent atenció del Govern. I el mateix podem dir del que s'ha fet en tot el referent a l'anomenat Estat del Benestar, començant per Sanitat, i a la política de suport a la família, i a la modernització i internacionalització del país, tant en el

camp cultural (Institut Ramon Llull, per exemple) com industrial i a la introducció de les noves tecnologies, tant creant xarxa a tot el territori com iniciant l'AOC.

No entro en el detall de tot això, perquè seria molt farragós. I perquè tot el que vostès vulguin saber de concret m'ho poden demanar demà. Si avui no m'hi aturo més és perquè no vull orientar el meu discurs cap el clàssic "fem i farem".

Del que els vull parlar és del que abans els deia: dels reptes nous.

I recordar d'on venim.

I explorar cap on anem. Dibuixar un horitzó. Almenys dibuixar l'horitzó que proposa CiU per Catalunya.

Quan parlo de reptes nous no em refereixo a reptes conjunturals, ni estrictament polítics. Em refereixo a que hi ha una nova situació, en part resultat del gran progrés que ha fet Catalunya de 1980 ençà. Però també de fets com són la situació d'Espanya i d'Europa, que ha canviat molt en els darrers anys, la globalització, la immigració, el canvi social, l'aparició de generacions joves amb nous referents, etcètera. I crec que els analitzarem millor si ho fem arrencant de temps enrera i projectant-nos cap el 2010.

L'any 1980, en el punt àlgid d'un llarg procés a Catalunya fèiem un doble plantejament. Per una banda l'identitari, basat en la defensa de fets i valors bàsics i que en podríem dir de sempre: la llengua, la cultura, els símbols, la memòria històrica, les Institucions. Fins i tot ens plantejàvem la viabilitat del país. Podríem dir-ne una identitat de resistència. I per l'altra banda, la democràcia.

Sembla un enunciat senzill. És el "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia". Senzill de dir i capaç de colpir i mobilitzar en moments de tensió i d'il·lusió i que va provocar fets extraordinaris, que justament aquests dies commemorem, com la manifestació de l'Onze de Setembre de 1977, el restabliment de la Generalitat i el retorn del President Tarradellas. Però eren dos plantejaments dels quals calia complementar-ne el contingut. De fet la democràcia ja complementava la identitat, però no prou. Per això l'any 1980 el nacionalisme català –almenys el que CiU representava– va optar per a aprofundir i depassar el concepte clàssic d'identitat.

Cal dir que a finals dels 70 les prediccions sobre el nostre futur no eren del tot clares. Eren dubtoses pel que feia a la consolidació de la democràcia a Espanya i consegüentment a un enfocament positiu del problema de Catalunya. Ho eren respecte a la incorporació a Europa. Ho eren pel que feia al progrés social del país. Ho eren respecte al grau de convivència que hi havia a Catalunya. Ho eren respecte al futur de la nostra cohesió.

A més, durant uns anys -des de finals dels 70 fins ben bé el 1985- la crisi econòmica i social fou tan dura, i tan destructiva d'empreses i llocs de treball, tan destructiva de teixit industrial i social, que alguns varen arribar a creure que es produiria una profunda i segons com irreparable decadència econòmica de Catalunya. Consegüentment també eren dubtoses les perspectives respecte al progrés social del país, cosa que podia fer perillar la cohesió del poble català. Oi més si tenim en compte que la nostra societat estava enfrontada a un gran repte de convivència per raons demogràfiques, lingüístiques, socials, culturals. Per algun motiu l'altre gran eslògan de la transició recordin que era "Catalunya, un sol poble".

La identitat no es podia basar només en la llengua, la cultura, el Dret Civil, les Institucions i la memòria. Havia d'incorporar la convivència, la cohesió i la solidaritat. Havia d'incorporar benestar per a tothom. Havia d'incorporar diàleg social més que no pas radicalitat. Es tractava que a més d'una identitat de resistència hi hagués una identitat basada en una voluntat de viure en comú facilitada –des del Govern però també des de tota la societat– per un esforç de distribució de la riquesa i de creació d'unes condicions que permetessin la promoció de totes les persones. Que Catalunya fos, com en aquell moment la vàrem definir i com volem que segueixi essent, un país d'oportunitats. D'oportunitats per a la gent, per a les persones. La identitat havia de ser alhora de continuïtat històrica, de convivència, de cohesió i de projecte de futur.

Amb aquest entramat d'idees i de valors Catalunya, en el seu conjunt, ha fet de 1980 ençà un progrés formidable. I m'agrada poder-ho presentar en el marc del que han estat 22 anys de govern de CiU. Però també m'agrada dir que a aquest procés d'una manera o altra hi ha participat molta gent i molt diversa. I Institucions dels més diversos colors polítics, d'una manera particular molts Ajuntaments. Més enllà de discrepàncies, crec just fer-ho constar.

Els resultats han estat i són bons. No entraré en detalls. Ni en dades sobre l'evolució del PIB, ni en la nostra competitivitat i la nostra internacionalització econòmica. No entraré en els ràtios escolars, en la creació d'una bona xarxa hospitalària comarcal, i també de moltes places geriàtriques, en l'evolució de les nostres universitats, en la política de regadius, en les infraestructures de tota mena, en el tema dels tallers ocupacionals, etcètera. No entraré en les favorables comparacions que en general podem fer de les nostres dades medi ambientals respecte a les normes que estableix la UE. Tampoc en els resultats positius de la política d'equilibri territorial obtinguts durant els últims 20 anys. Ni en el fet que a hores d'ara estigui pràcticament estesa per tot el territori la xarxa ADSL.

També cal recordar que fa 22 anys de bon tros no tothom creia que la llengua vehicular de l'escola a Catalunya seria el català. Poca gent creia que els mitjans de comunicació audiovisuals més forts a Catalunya serien els de llengua catalana. Que no serien antropològics, sinó que serien de qualitat, de gamma europea molt alta. Molts temien que hi hagués una convivència lingüística difícil.

En termes generals no era previsible que els exàmens de les PAU es farien en català en el 95% dels casos. Pocs confiaven que Catalunya, i Barcelona, arribarien a tenir la projecció internacional que tenen. Que arribarien a ser un referent internacional molt important.

Repeteixo: no els enfarfego amb dades. Però les dades hi són, i molt eloqüents.

Per altra banda durant tots aquests anys Catalunya ha exercit una important i benèfica influència a tota Espanya. Sense cap complex podem dir que l'aportació de Catalunya a la consolidació democràtica d'Espanya, al seu progrés econòmic, a la seva incorporació a Europa, a la seva modernització, i no cal dir a la instauració de les Autonomies, ha estat decisiu.

Tot això, i tantes altres, són coses molt tangibles. Per altra banda la valoració que la pròpia societat catalana fa d'aquesta política és bona. Que això sigui així al cap de 22 anys és molt positiu. I també és positiva la valoració que se'n fa des de l'estranger, tant per part de polítics com d'acadèmics com de representants del món econòmic. Per a tots ells Catalunya és una *success story*. Però això no treu que haguem d'analitzar què hem de fer d'ara endavant.

Això que els acabo de dir sobre les perspectives catalanes, i espanyoles, a finals dels 70 i començaments dels 80, no del tot clares, explica el perquè de la política de CiU i del Govern de la Generalitat. Explica que contribuïssim amb un esperit tan generós a la consolidació de la democràcia, fins al punt que ara de vegades se'ns acusa de no haver provocat més tensions i mirar així d'obtenir més contrapartides en el terreny autonòmic. I explica també que el projecte de Catalunya que vàrem presentar i defensar a part de posar l'accent en el plantejament clàssicament identitari, subratllés molt la importància de tot el que se'n sol dir l'Estat del Benestar. És a dir, tot allò que mira de resoldre els problemes més importants de les persones. És el sentit de consignes com "una Catalunya per a tothom" o "Som sis milions".

Vàrem actuar com vàrem actuar responent a la realitat social i humana del nostre país. Però ho vàrem fer també per pròpia ideologia política, filla de la nostra doctrina personalista. I pel concepte de país, per la nostra manera d'entendre el nacionalisme que resumia una frase d'alguns de nosaltres dels anys 50 i 60: "No hi ha patriotisme sense comunitarisme", que en el llenguatge de l'època volia dir "sense donar atenció preferent a les persones". Confluïen en això diverses aportacions de pensament polític i social, i també en alguns de nosaltres religions, des de la doctrina social de l'Església fins a la pràctica social-demòcrata (recordin que CDC va ser defensora del model suec quan molts el consideraven poc progressista) passant per altres aportacions com el comunitarisme d'Adriano Olivetti i l'anomenat model renà.

Només en una Catalunya on la gran majoria de ciutadans puguin sentir-s'hi bé, puguin sentir-se contents de viure-hi, només amb un país així la gent pot sentir-s'hi identificada. Només en un país així pot produir-se una consciència identitària. Aquest fou el plantejament CiU l'any 1980. I el segueix essent avui. De fet ens vàrem avançar molt al que avui diu Anthony Giddens quan reclama el que ell en diu un nou patriotisme que s'origina, diu ell, en la capacitat d'un país de fer que la seva gent s'hi pugui sentir feliç. Que se'n pugui sentir orgullós.

D'aquesta concepció i de la mateixa relació de riscos que ara fa 25 anys ens amenaçaven es desprèn que lògicament el Govern de Catalunya havia de donar molta importància a la política econòmica. I també es desprèn que en tot moment haguem donat el màxim suport a l'entrada d'Espanya a la Unió Europea.

Res d'això, naturalment, ha impedit que el Govern hagi impulsat el reforçament dels signes més específics de la nostra identitat nacional. A través principalment, però no només, de la política lingüística i cultural, a través de l'acció de l'Administració, a través de l'ensenyament, a través dels mitjans audiovisuals

públics, etcètera. Hi ha hagut en tot això una acció vigorosa. Però, com deia, no n'hi ha prou amb això. La creació d'un sentiment i d'una consciència catalans requereix un país i una societat on tothom es pugui sentir a casa, en tots sentits, i on la promoció personal i familiar sigui possible. A aconseguir això s'ha dedicat un esforç molt principal durant els últims 22 anys.

No és cert, per tant, que la Generalitat i Catalunya en general fessin en el seu moment un plantejament exclusivament de resistència. Fou des del primer moment també, i molt, de cohesió i inclusió. I també de projecte econòmic i social. En un discurs programàtic dels anys 80 jo parlava textualment d'“identitat més voluntat de junts viure i construir un futur, més progrés més distribució, més promoció per a tothom”. Era el fons del nostre discurs polític i nacional.

Tant és així que una de les crítiques que es fan a l'obra de Govern de CiU és que l'atenció a les qüestions econòmiques per una banda, a la política d'equipaments de tota mena i d'infraestructures per una altra, i finalment a les necessitats socials molt sovint d'índole material han deixat massa en segon terme els aspectes més pròpiament lligats al sentiment nacional i a la consciència de país. És allò que n'han dit "haver tingut més cura de l'edifici que de l'ànima". És una crítica que no comparteixo. Però que té cabuda en aquesta reflexió que els ofereixo fer. Perquè és veritat que hi ha sectors de la societat catalana, clars beneficiaris del progrés econòmic i social, poc identificats amb la idea i el sentiment de Catalunya. És a dir, sectors que han entomat tot el que de positiu s'ha fet a Catalunya sense sentir la necessitat de correspondre. A part d'altres sectors tradicionalment de sempre indiferents o hostils envers el catalanisme, que també hi són. És, per tant, una qüestió aquesta que dintre del conjunt netament positiu d'aquests anys, segueix essent problemàtica.

Amb tot, és a dir, malgrat les insuficiències del que s'ha aconseguit fins ara, abans de tancar el capítol del balanç una cosa vull refermar: el nostre model és bo. El model pel qual Catalunya ha optat –Catalunya, i CiU en primer lloc com a partit de Govern- és bo . El model de societat catalana, és bo, el model del nostre procediment és bo, el model que opta per la cohesió i la convivència és bo. El model de combinar identitat i projecte, convivència i progrés és bo. El model de la pau és bo. Hem rebut ofertes per a fer-ho d'una altra manera. Ofertes que de fet significaven abandonar la reivindicació nacional i assumir un projecte d'Espanya on Catalunya no havia de tenir personalitat. També hi ha hagut i hi ha emmirallaments, visions que almenys per nosaltres resultarien ser miratges. Per una banda se'ns han proposat models que ens haurien portat a la dilució o a l'extinció. Per l'altra n'hi ha hagut que ens haurien portat a la nostra pròpia ruptura i al desastre.

Uns i altres haurien estat molt negatius.

Convido aquest Parlament i al poble de Catalunya primer a no sentir recança de segons què, i segon, a sentir-se orgullosos del país i de la societat que durant els últims 25 anys hem estat construint. Del que hem fet.

I afegeixo encara: en el marc d'aquesta autoestima general vull manifestar la particular satisfacció de CiU i del Govern de Catalunya per haver tingut la fortalesa d'esperit de no deixar-se influir per pressions, amenaces, pors i complexos. Per haver treballat sempre pel mateix projecte de país, anant en la línia recta quan ha pogut i fent ziga-zagues quan ha calgut, que és el que a voltes requereix més coratge polític.

Dit això, he de dir que no ens podem aturar a mig camí. Perquè l'afirmació i el reconeixement d'un país, la seva conquesta de poder polític, la transformació de la seva societat, la creació de convivència i cohesió, tot això són processos que rarament es poden donar per definitivament tancats. A més, els països i les societats viuen immersos en un món canviant. De tant en tant –i ara ens passa– han d'afrontar reptes nous, respondre a agressions noves, mirar d'aprofitar noves oportunitats.

És pensant en això, que passo a considerar uns quants fets actuals que cal tenir en compte.

1.- Sortim d'un primer fet: Catalunya disposa d'uns instruments polítics, d'un teixit social, d'un dinamisme econòmic, d'una creativitat en molts diversos camps, d'una bona imatge internacional, d'un gruix cultural, d'una cohesió social prou importants per a no solament enfrontar-se amb una situació que ara mateix en més d'un aspecte és difícil, sinó per a sortir-ne reforçada.

2.- Dit això cal assenyalar que vivim un moment de risc involutiu en els marcs polítics i institucionals en els quals es troba Catalunya.

a) Un primer risc involutiu procedeix del Govern Central que practica una política de rebaixa del sostre competencial autonòmic i que mira de llevar tota la substància política a l'Autonomia i fer-ne una simple i encara molt condicionada descentralització administrativa.

És una política que s'allunya totalment d'aquell plantejament vigent a l'època d'elaboració de la Constitució en que es distingí entre regions i nacionalitats, entre autonomies històriques i no, en que s'introduí un article 150.2 per a fer possibles ulteriors desenvolupaments autonòmics i en que a ningú se li acudia pensar que pogués passar el que passa ara, és a dir, que el Govern Central es negui a traspasar competències pendents.

b) Un segon risc involutiu és que no és només el Govern Central el que té aquesta actitud. També es dona en bona part a l'oposició socialista. Sembla com que hi hagi en això un pacte tàcit entre populars i socialistes. N'hi ha prou amb resseguir les recents votacions del PSOE i del PSC quan en el Congrés de Diputats o en el Senat es voten mocions favorables a l'Autonomia de Catalunya. Per exemple, sobre l'Administració Única, sobre la composició del Tribunal Constitucional: sobre la presència a Europa. Això no sorprèn perquè en realitat una situació de perill d'asfíxia de l'Autonomia catalana, que recorda l'actual, i un intent de ferir gravíssimament el nacionalisme català s'ha produït més d'un cop en el passat en èpoques d'hegemonia socialista.

c) A més, la ideologia dominant avui a Espanya no només en el món polític sinó també en el cultural, l'intel·lectual i simplement el del carrer és refractària a l'acceptació d'una Espanya plurinacional o simplement d'una realitat diferent dintre del conjunt d'Espanya com és Catalunya.

d) El problema basc, tal com està plantejat, i la forma com ho enfoca el Govern del PP, i també els socialistes, provoca una actitud negativa en el conjunt de l'Estat respecte a tot el que és nacionalisme, per constitucionalista que sigui, a tot el que és diferenciació i afirmació de la pròpia personalitat. Catalunya i la Generalitat, i el nacionalisme català, no se n'escapen.

e) Finalment també a nivell europeu vivim un moment de reacció. De reacció contra la idea d'una Europa amb fortes estructures supranacionals o supraestats. Una reacció que porta cap a un reforçament dels Estats -i més exactament d'uns quants grans Estats- i a una difuminació de tot el que pugui ser principi de subsidiarietat, diversitat cultural, pluralisme identitari.

3.- Cal afegir a això el fet de la globalització. Que alguns interpreten com un perill per al pluralisme cultural, lingüístic i nacional en general, i en particular per Catalunya. No és el meu cas. Al contrari, jo crec -i CiU creu- que la globalització ofereix a Catalunya una gran oportunitat. Ens ajuda a projectar-nos enfora en tots sentits -i això és bo i necessari- i ens permet elaborar i transmetre el missatge que Catalunya està més ben preparada per a elaborar i transmetre que molts altres països. Un missatge eficaç de combinar la identitat amb la globalització. Un missatge que en el nostre cas ha estat contrastat, ha estat aplicat amb resultats prou positius.

Poder parlar d'això com avui en podem parlar els catalans és un gran tresor. Perquè la globalització ha de ser controlada i domesticada des de més d'un punt de vista: econòmic i social, però també i en certs aspectes sobretot identitari. Perquè la gent vol i necessita seguir tenint una personalitat pròpia, no ser anegada en un gran oceà globalitzat. Hem de tenir l'ambició de ser en això una veu destacada en el Món. Podem tenir aquesta ambició.

En el Fòrum 2004 aquesta pot ser justament una molt valuosa aportació de Catalunya. En el procés de definició del que ha de ser el Fòrum, que s'ha produït durant l'últim any, hem insistit molt especialment en aquest sentit.

4.- Un altre fet nou -almenys en el volum i característiques actuals- és la immigració. El sobtat increment d'aquesta immigració és, crec, el fet més important i problemàtic que s'ha produït durant els últims anys i així serà també, molt probablement, durant els propers anys. En tot cas és el que ens afecta més específicament. Per altra banda és una immigració que també és global i que, per

tant, ens obliga a contemplar-la en el marc dels grans desequilibris mundials i de la solidaritat internacional.

Però també l'hem de contemplar en el marc dels nostres problemes demogràfics, laborals, socials i econòmics. En el marc del respecte dels drets humans. En el marc de la convivència i de la cohesió. En el marc d'un joc rigorós de drets i deures tant de la nostra societat receptora com dels immigrants. És un repte també, i seriós pel que fa a la nostra identitat com a país. Ja són moltes les opinions autoritzades i gens suspectes de tradicionalisme que diuen que si les coses segueixen el curs que ara segueixen la llengua catalana no podrà resistir. Que diuen que Catalunya ja ha fet durant els últims 50 anys un gran esforç d'integració i d'aglutinació d'una nova identitat catalana en bona part reeixit. Però un nou esforç d'aquest tipus, diuen, podria ara no sortir bé. Jo no seria tan categòric, tot i que ja fa tres anys que adverteixo que aquest és un problema de gran transcendència també des del punt de vista identitari. En tot cas és un fet que ara pesa molt sobre la nostra societat.

5.- Un altre fet, potser més circumstancial però ara mateix important, és l'ambient de crisi general que es viu en el Món. De la crisi econòmica, que de moment ens toca menys que altres països europeus, però que gravita sobre nostre. De la crisi que deriva de la tensió produïda per la inquietud que provoca el terrorisme i la seva incidència en la política mundial. De la incertesa que això provoca.

6.- Finalment, tot això i més coses condueix a la difusió de pors o de recels. Recel o por enfront de la globalització. Por per la inseguretat ciutadana. Por per mil fets quotidians, preocupants però a més, de vegades, magnificats per un ambient que entre tots tendim a enrarir. Por per la immigració. Temor que hi hagi crisi econòmica.

A molts països d'Europa tot això que explico està produint una crisi de credibilitat, una manca d'il·lusió, una insuficiència de mobilització de la gent. Pateixen com una mena d'esgotament dels seus projectes i dels seus estímuls.

Els alemanys, per exemple, varen estar moguts del 1945 al 1960 pel que els seus sociòlegs en diuen la moral de la reconstrucció. Moral positiva i d'esforç, moral generosa i agraïda. També per la moral de la rehabilitació ètica i de ser novament admesos a la comunitat internacional. D'aquí en part el seu entusiasme per la Unió Europea. Després, a partir de 1960, acabada la reconstrucció i recuperat un alt nivell de riquesa va entrar en joc la moral de la distribució. La moral de repartir equitativament la riquesa. Fou un altre gran motor polític i ètic. Un gran motor col·lectiu. I ara, què? La reunificació i el paper capdavanter en el procés europeu i en la introducció de l'euro podrien haver estat nous estímuls, però només ho han estat mitjanament. Ara, quin estímul col·lectiu té Alemanya?

Utilitzant només expressions i adjectius de la premsa d'aquests països –si no ho fes així el que dic potser podria semblar ofensiu- es pot parlar d'una Alemanya fatigada o atrinxerada, d'una morositat francesa, d'un desconcert holandès, d'una indefinició italiana, etc. No passa arreu, i a Espanya passa molt menys que a altres països. Però és bastant general. No és un fet nou, puix que l'any passat també els ho vaig comentar. Però s'ha agreujat.

Això, ens podria passar a Catalunya?

A Catalunya vàrem tenir uns quants objectius engrescadors –l'autonomia, la democràcia-, als quals, se'n varen afegir d'altres, també estimulants, com la creació de l'Estat del Benestar i la integració a Europa.

Objectius que hem anat assolint o ens hi hem acostat. En alguns casos encara estem lluny de la fita, però sectors importants de l'opinió pública consideren ja molt positiu el que s'ha aconseguit. Podríem per tant caure en aquest estat de conformisme, de fatiga o de morositat del qual alguns països es queixen?

No. Catalunya viu un gran moment de vitalitat i de dinamisme. De transformació. Mèrit de tothom, com abans he dit. No caiguem en l'error petit i mesquí del regateig. Del regateig del mèrit de tots. Del regateig del mèrit del país. Del regateig que no practiquen els qui des de fora miren Barcelona, miren Catalunya i les valoren altament. No veuen en nosaltres ni morositat ni fatiga, ni desconcert.

No és el nostre cas. Nosaltres podem seguir assignant-nos reptes ambiciosos. Com els que ens han fet avançar durant els últims 20 anys . A més, ho hem de fer. Ens cal fer-ho. Aquests països europeus, que abans deia, són països blindats. I són països que han assolit els seus objectius col·lectius, es pot dir que plenament, sobretot la seguretat identitària i la sobirania política. No és el nostre cas. Nosaltres no estem blindats. Només amb la rutina no ens en sortirem. Cal,

per tant, que treballem molt seriosament per tal que es donin a Catalunya condicions per a aconseguir alhora la supervivència i el progrés.

Quines són aquestes condicions?

1.- Cal pau i estabilitat. I cohesió social. Prou estabilitat política per a que sigui possible una acció de govern eficaç. Prou estabilitat i cohesió social, i per tant - altrament no és possible- un alt nivell d'Estat del Benestar. Cal que la ciutadania en general vegi que viu en una societat respectuosa i oberta i que ofereix possibilitats de promoció personal i familiar.

2.- Cal un bon creixement econòmic, equilibrat i benèfic per a la població. Un creixement, a més, diversificat. Diversificat per activitats –indústria, agricultura, serveis, turisme- i per territoris. Això requereix naturalment una política econòmica adequada. Vull recordar en aquest sentit l'efecte molt positiu en el seu moment de la política a favor de l'economia productiva que, contra el criteri del Govern central d'aleshores, va propugnar CiU fins la seva acceptació. I que ara seguim defensant.

3.- No hi pot haver progrés econòmic i social sense un gran esforç de formació a tots els nivells i durant tota la vida. Això és bàsic en més d'un sentit. En primer lloc perquè l'educació és un dret, i a més, és una eina imprescindible per a guanyar-se la vida i per a promocionar-se, o fins i tot per a poder-se mantenir eficaçment actiu durant tota la vida. I en segon lloc, perquè avui una bona i moderna educació és imprescindible per a utilitzar les noves tecnologies.

4.- Tot això només es podrà aconseguir si a més d'una bona acció de govern hi ha una societat civil activa i emprenedora. Una societat rica d'iniciatives econòmiques, socials i culturals, i d'iniciatives de desenvolupament humà. I això requereix il·lusió i tensió per part de la societat. Però de tensió també ètica. I de sentit del bé comú. Ja sé que els polítics arrosseguem un desprestigi, però malgrat això hem de ser capaços d'encarar la societat civil amb les seves pròpies responsabilitats. És clar que això ens ha de fer més exigents amb nosaltres mateixos. Però tenim el deure de reclamar que en la societat l'esperit de cadascú a la seva, del per mi el tall i per als altres els ossos no domini descaradament. Que no ofegui el sentit del bé comú. Helmuth Schmidt, que cito sovint, es queixava de que, deia textualment: “del bé comú ja no en parla ningú”. Ara això a Catalunya passa més que fa 20 anys. Perquè som més rics i ens veiem més les orelles. I si no reaccionem podria acabar ofegant el motor del progrés i de la qualitat de vida, de la qualitat social de vida.

5.- Vull insistir en la necessitat d'afavorir tot el que sigui sociabilitat. Catalunya té un nivell alt de sociabilitat, i això és un gran valor que cal potenciar. Aquesta sociabilitat sol comportar un alt grau d'arrelament al territori. El català sol donar valor moral al territori, i això és bo. Això dona solidesa i confiança. I ara aquesta sociabilitat pot ser reforçada a través de l'internet i de tantes noves possibilitats d'intercomunicació. La mateixa AOC, de la qual he parlat, ofereix una possibilitat de reforçament d'aquesta sociabilitat, que vol dir intercanvi i interacció. Sense que

això ens hagi de fer perdre sociabilitat directa, que tenim més que molts altres països, i que és un actiu molt important.

6.- A la creació d'aquest clima social consistent, d'aquesta societat segura d'ella mateixa hi contribuirà molt un reforçament de la família. Durant molts anys la família ha estat vista amb reserva per sectors importants del nostre país. Era un gran error, ara ja superat en països europeus dels anomenats avançats, començant per Gran Bretanya i els escandinaus. Una política de suport econòmic i social a la família és del tot necessària. I també de consideració social.

7.- En un recent estudi sobre Finlàndia del Professor Castells, es diu textualment que: "la identitat cultural i un sentiment nacional fort són components essencials del model finlandès de la societat de la informació". És a dir, no són essencials només per a sobreviure, per a viure defensivament tancats a la closca, sinó per a ser una societat molt moderna i molt competitiva. Són essencials per un projecte col·lectiu amb perspectiva de futur. I Helmut Schmidt deia en el seu llibre "Autoafirmació d'Europa" després de subratllar com un fet positiu que -diu textualment- "sobretot francesos i escandinaus estiguin especialment compromesos en la defensa de la seva llengua i la seva cultura nacionals" afegixi, referint-se als països del Centre i de l'Est d'Europa, que -també textualment- "la restauració d'una àmplia consciència nacional cultural s'ha de veure com una necessària condició per a l'èxit de la construcció d'una societat oberta i d'un Estat democràtic." Que ve a ser el mateix que diu Popper quan afirma que "no hi ha progrés sense una personalitat sòlida i conscient".

8.- Ara bé, no assolirem el grau de progrés que volem si no es compleix una altra condició: hem de poder decidir més per nosaltres mateixos. Hem de tenir més poder, és a dir, més Autonomia i no només administrativa, sinó política.

En aquest punt vivim un moment poc favorable. No és que haguem perdut el temps durant aquesta legislatura. Per una banda es va tancar l'acord sobre finançament, que ha representat una millora substancial i de fet un increment de l'autogovern. És obligat dir-ho. Com també ho és dir que en això el Govern del PP ha tingut una actitud més positiva que no havien tingut els socialistes. En segon lloc, perquè hi ha hagut -per part de CiU i en general per part de les forces polítiques catalanes i també de la societat civil- una renovació de la reivindicació autonòmica que com si fos una llavor donarà el seu fruit.

Després m'hi torno a referir. Però vull avançar una cosa important: per part de CiU la seva tradicional disponibilitat a col·laborar al progrés general espanyol estarà del tot condicionada a un radical canvi en la política autonòmica del Govern Central, sigui el que sigui.

Sobre aquesta base CiU formula un projecte col·lectiu que representarà d'aquí a 2010 un progrés de la mateixa potència que el del període de 1980-2001. Un projecte que resumeixo així: renovar el nostre sentit d'identitat, reforçant el component del voler viure junts, tots els ciutadans de Catalunya, en el marc d'uns valors i d'uns principis lliurement assumits que arrencant de la nostra continuïtat històrica ens permetin assolir com a país unes fites de molt alt nivell en tots els terrenys.

En la mesura que la resistència condueix a una normalitat –encara que en el nostre cas en part només sigui aparent- no juga tant un paper motor. També s'afebleix la força impulsora i cohesionadora de la identitat basada en la solidaritat a mesura que a través de l'Estat del Benestar s'assoleixen cada cop cotes més altes, com és el nostre cas. És més, un Estat del Benestar d'alt nivell no complementat per una forta pedagogia cívica i d'exigència ètica pot conduir a un estat d'ànim col·lectiu marcat per l'egoisme i en el fons la insolidaritat. I tampoc no és motor. O sia que tant la identitat en el sentit clàssic de llengua, cultura, dret civil, consciència històrica, etcètera, com la basada en el sentit de solidaritat i de benestar han de veure's reforçades per la identitat de projecte. El projecte de situar la nostra economia, el nostre model social, la nostra democràcia, la nostra cultura, la nostra societat civil en el nivell dels països més avançats d'Europa. I més encara: que ens permetin esdevenir un referent més contundent del que ja som. I més encara: que ens permetin ser, sobre la base del nostre exemple, de la nostra realitat, i també del nostre discurs elaboradors i transmissors d'un missatge d'abast universal.

Tot això vol dir, en primer lloc, seguir millorant el nostre Estat del Benestar, ja remarcablement bo en alguns camps, però millorable, i sobretot sotmès a una demanda fortament creixent. Vol dir situar-nos en aquest camp en els nivells escandinaus, però tenint present que això requereix situar el nostre nivell de riquesa també prop del d'aquells països.

Vol dir també, per tant, incrementar més encara la nostra competitivitat i la nostra internacionalització en el camp de l'economia. En línia amb l'objectiu de situar d'aquí a 2010 el nostre PIB per sobre del 110% de la mitjana de la UE. Vol dir mantenir l'esforç que la Generalitat i el país en general ja fan en el camp de l'ensenyament. I vol dir consolidar l'equilibri territorial.

També vol dir reforçar la permeabilitat de la nostra societat. Reforçar la capacitat de promoció de les persones i de les famílies. Això requereix accés a una bona formació i requereix evitar segregacionismes.

Vol dir aplicar les noves tecnologies a tota la societat, i sobretot a tres àmbits d'especial importància per als ciutadans: la sanitat, la formació i l'Administració. Vol dir, per tant, portar fins a les últimes conseqüències la iniciativa ja engegada de l'AOC, i no només per a donar informació als ciutadans de totes les

Administracions del país, sinó també per fer-ne eina de debat entre els ciutadans i les Administracions. Amb això farem més fàcil que hi hagi molta participació ciutadana. Més intervenció, més inclusió, més creativitat, més civisme, i finalment progrés.

Tot això, explicat en termes més aviat genèrics, s'ha de traduir en propostes concretes. En part per l'últim any d'aquesta legislatura, en part per la que ve. De fet, parlar d'això – i sobretot fer determinades i significatives noves propostes- ja comença a correspondre més a altres persones que a mi mateix. A totes les que d'ara endavant es faran càrrec més directament del nostre projecte i a la que espero que en nom de CiU pugui seguir assumint la governabilitat de Catalunya.

Però abans d'entrar en el que en podríem dir els projectes sectorials, m'he de referir a la situació del nostre autogovern.

He dit molts cops, i repeteixo, que ara tenim més autonomia, és a dir, més poder i més estable, que no havíem tingut mai des de fa molt de temps. Segles. He dit en el curs d'aquest mateix discurs que en tots sentits Catalunya té ara un gruix molt important. Aquest final de segle XX ha estat una etapa positiva de la Història de Catalunya.

Però he dit dues coses més. Que per a fer el país que volem fer necessitem més autogovern. I que a hores d'ara la política del Govern Central –sovint amb acompanyament socialista- va en la direcció contrària. Per tant, ens hi hem d'oposar.

No ens podem fer il·lusions sobre el resultat que ara això pugui donar. Ara bé, si a la legislatura vinent, sigui quina sigui la situació parlamentària, es manté el rebuig i l'orientació actuals, haurem de constatar que les bases sobre les quals es va fer la transició en el tema autonòmic han deixat d'existir.

Em sap molt greu, fins i tot personalment, haver de dir el que acabo de dir. Ho entendran si els recordo que vàrem establir aquelles bases –que eren fruit d'una voluntat política i d'un concepte d'Espanya- amb l'esperança que proporcionarien una situació de reconeixement polític de Catalunya com a realitat diferenciada políticament dintre d'Espanya. Una situació que faria còmoda la pertinença de Catalunya dintre de l'Estat i conseqüentment, a més del reforçament de la pròpia identitat, permetria una presència activa i vigorosa en el marc espanyol.

Darrerament les coses no han anat per aquest camí. El Govern del PP ha desaprofitat una gran oportunitat. Una oportunitat històrica. I ha perdut credibilitat. Perquè si a un plantejament pacífic, constitucional i que reclama el compliment del que diu l'Estatut –fet per gent que ha actuat durant vint-i-cinc anys amb gran lleialtat en el conjunt de la política espanyola- li tanca la porta, quina confiança mereix? Negant-se a transferir competències pendents, per exemple, és el Govern i no pas la Generalitat qui atempta contra la lleialtat constitucional.

Com deia, tot això no és per ara. No ho és en tant que iniciatives amb possibilitats d'èxit immediat, encara que segueix essent-ho en tant que reivindicació de fons que espera el moment oportú.

He fet una fugaç referència a la presència i a l'acció de Catalunya dins del conjunt de l'Estat. Que completo breument.

En el moment actual la presència i l'acció de Catalunya a Espanya passa un moment difícil. El concepte dominant és excloent de Catalunya. Per altra banda el conflicte basc repercuteix negativament en la política de tot l'Estat. El cas és que una força política com CiU pot negociar molts temes amb el Govern Central. Temes concrets, econòmics, de sanitat o d'obres públiques, i ho ha fet. De fet CiU segueix molt present, i positivament, en temes concrets d'aquests. Un exemple és la molt recent negociació amb el Govern per a millorar el règim econòmic dels treballadors autònoms.

Però no pot entrar en els temes de més calat polític: ni en temes autonòmics i en general d'estructura de l'Estat, –d'estructura política i de vertebració econòmica– ni en projectes col·lectius de gran abast ni en qüestions d'identitat.

El projecte català reclamava i reclama el reconeixement efectiu del caràcter plurinacional d'Espanya, però no només això. Catalunya ha estat i és abanderada de l'autonomisme, de l'uropeisme, de la modernització de la societat, de la projecció mediterrània, d'un estil polític i social molt contractual.

Moltes d'aquestes coses fan de mal defensar quan a Espanya impera una tendència homogeneïtzadora i excloent.

Aquesta situació esdevé més negativa perquè accentua el desencaix o la manca de sincronització de ritme, necessitats i sentiments entre Catalunya i la resta de l'Estat. Això ara és evident en el tema de la immigració, en el del concepte d'Europa, en el de certes urgències econòmiques, en el de la idea de com s'ha de vertebrar el territori espanyol. I sobretot ho és en l'actitud del Govern Central respecte a la sensibilitat i el reconeixement de Catalunya. Ho és també en el tema basc i en les seves repercussions. En això CiU ha defensat sempre un esforç de diàleg amb el nacionalisme democràtic basc, alhora que també sempre ha rebutjat el terrorisme i ha donat suport a la lluita antiterrorista. I aquesta seguirà essent la nostra actitud.

Els parlo ara, del nostre projecte de futur econòmic, social i nacional, centrat en sis grans eixos d'acció.

Pel que fa al que en podríem denominar Estat del Benestar, posem les nostres prioritats en 7 grans línies de treball:

1.- Les polítiques de suport a les famílies. La Llei de Família i la universalització dels ajuts directes a les famílies amb menors de 3 anys per al proper 2003 (val la pena recordar que enguany ja es beneficien d'aquest ajut 111.000 famílies), esdevindran les principals accions que d'immediat durem a terme en aquest terreny. Però també es crearà una nova línia d'ajut per parts múltiples; alhora que exhaurirem el compromís d'ajudar a crear 30.000 places de llar d'infants, situant-nos ja a 24.000 noves places a finals de 2003 (el compromís de les 30.000 places era per al 2005). I iniciarem un nou pla a partir de 2005. Anirem incrementant aquesta línia d'ajuts a la família a mesura que vagi donant fruits la millora del finançament, com està passant. Un dels destinataris preferents d'això serà, precisament la família.

2.- Les polítiques d'atenció a la gent gran. Continuarem amb la creació de noves places residencials: a finals de 2003 n'haurem posat en funcionament 7.094. També incrementarem notablement l'atenció domiciliària, a través del Programa Viure en Família.

3.- En el terreny de l'atenció social volem col·laborar especialment amb el denominat Tercer Sector. En aquest sentit, presentarem el Llibre Blanc del Tercer Sector Cívico-social i impulsarem l'elaboració d'un Pla per a la Inclusió Social a Catalunya. Per a l'any 2003 ens hem fixat unes prioritats concretes: l'atenció als minusvàlids -especialment els sords i els cecs-, l'atenció a les dones que pateixen maltractaments, l'atenció a les famílies que tenen o cuiden persones amb disminució i la inserció socio-laboral de persones amb risc d'exclusió.

4.- Lligat amb aquest últim punt, adaptarem la nostra política d'habitatge amb el doble objectiu de facilitar la vivenda als col·lectius amb menys recursos i de facilitar l'emancipació dels joves. Per això hem aprovat el Pla Català de l'Habitatge 2002-2007 que prioritzarà les ajudes a l'accés, la promoció i la rehabilitació, així com la construcció directa d'habitatge de protecció oficial. Els recordo que, per exemple, en els darrers dos anys hem acabat la construcció de 3.277 nous habitatges i hem creat molt sòl residencial. També prioritzarem accions importants en determinats barris de les nostres ciutats amb l'objectiu de fer-los més dignes, més integradors i més equilibrats.

5.- És obvi que tot això ho farem amb els ulls posats a l'atenció a un dels principals reptes que tenim: la immigració. La Generalitat està actuant eficaçment en molts aspectes relacionats amb els drets humans en general i en el que en diem política d'acollida o d'integració: sanitat, ensenyament, atenció social, PIRMI, etcètera. No prou en habitatge, que és un problema no prou ben resolt per a tota la població. També actua intensament en relació amb la inspecció de

treball. Per altra banda està present en molts problemes que es produeixen de caràcter laboral, o religiós, o simplement de convivència. Però no té capacitat d'acció en el referent a la quantitat i a l'adequació de la immigració a les necessitats reals. Ni en el control dels il·legals. En aquestes condicions una acció eficaç sobre la immigració –ja de per si molt difícil, tant que la majoria de països europeus hi fracassen- és encara més difícil. En certs aspectes impossible.

Ara bé, com abans he explicat, és un problema d'extrema importància per Catalunya. Com ho és per tot Espanya, però amb la particularitat que a Catalunya la immigració no només és molt nombrosa, sinó a més, d'unes característiques que fan la seva incorporació a la societat catalana especialment difícil.

Tot plegat accentua la problemàtica social, laboral, familiar etcètera, però a més hi afegeix un risc especialment intens per a la nostra identitat.

Cal extremar l'enfoc humanitari d'acollida i de respecte dels drets humans, socials, laborals, econòmics dels immigrants. Però cal ser també exigent amb els deures que han d'assumir. I cal que tinguem idees clares. Per exemple, el respecte de la immigració no ens ha de fer perdre de vista que cal que a Catalunya hi segueixi havent una cultura central de referència que és la que a través dels segles i a través de les últimes dècades hem anat elaborant.

Una de les coses concretes a fer, o a reclamar al Govern Central, és la reducció dels fluxos migratoris, i això comporta demanar visats a ciutadans de més països i més actuació en els països d'origen per a canalitzar-los millor. La Generalitat està preparant iniciatives en aquest sentit, però sense un suport a fons del Govern Central no seran prou efectives. És el que estem negociant.

6.- Pel que fa a la Sanitat un cop finalitzada la reforma de l'Atenció Primària (a finals d'enguany a Catalunya tindrem 374 CAP i al voltant d'un miler de dispensaris mèdics municipals), ens proposem per a finals de 2003 la lliure elecció de metge i centre d'atenció primària. Seguirem impulsant actuacions en el camp de la salut mental i les malalties degeneratives (acabem d'inaugurar un centre de tractament de l'Alzheimer que és pioner) i en el de les persones amb trastorns alimentaris (anorèxia i bulímia). A més, crearem l'Agència de Seguretat Alimentària. La mateixa OMS valora molt positivament la nostra xarxa de dispositius d'atenció directa, que per altra banda estem completant i millorant. Però a partir de l'any que ve, a causa del ràpid procés d'obsolescència de la tecnologia més sofisticada, iniciarem un procés de renovació i ampliació dels equiptaments d'alta tecnologia mèdica.

7.- Finalment, i responent a una creixent i justificada demanda de la ciutadania vull subratllar la importància que donarem als temes de seguretat ciutadana i de justícia: desplegament accelerat dels Mossos, col·laboració molt a fons amb les

policies locals, adaptació de la legislació, etcètera. El projecte de Llei de Seguretat Pública ja va en aquesta direcció.

També l'Administració de Justícia serà objecte d'un incrementat suport econòmic, logístic, i en general d'equipaments començant per l'inici de les obres de la Ciutat Judicial a primers de 2003, com a màxim exponent.

Tal com deia abans, no hi ha progrés social ni econòmic, si no hi ha una decidida i ambiciosa política en el terreny de la formació. És el segon eix d'acció.

Les dues prioritats que posem damunt la taula són mantenir i incrementar l'actual esforç pressupostari en ensenyament i presentar, abans de final d'any, el projecte de Llei catalana d'Educació, inspirada en els resultats de la Conferència Nacional d'Educació. Aquesta llei tocarà aspectes crucials vinculats a l'organització i el funcionament del món de l'ensenyament. Però també volem que sigui un bon pretext per introduir al sí de la nostra societat la reflexió sobre el fet que l'educació i la formació de la persona va més enllà de l'escola. Que involucra l'Administració i els mestres, però també, i molt, els pares, i el món econòmic i el de la comunicació.

A més del que els he dit, posarem l'accent en quatre punts concrets: programa d'educació virtual per a determinats ensenyaments no obligatoris de grau secundari, reciclatge professional dels mestres, gran reforçament de l'ensenyament de l'anglès i increment de la utilització i el coneixement de la informàtica.

A cavall entre l'eix d'acció de la formació i el del treball –que és un altre element clau per al progrés individual de les persones- em refereixo al nou Pla General de la Formació Professional 2003-2006, que el Conseller en cap, la Consellera d'Ensenyament i el Conseller de Treball just varen presentar fa una setmana. Un Pla que té com objectius reforçar el lligam entre la formació i el treball, la formació i l'empresa.

El desplegament de l'e-CIFO (Projecte de formació ocupacional on line), assumir plenament la gestió de la FORCEM i la creació del Centre Català de Qualificacions, seran també accions vinculades a l'objectiu de relligar formació i treball. I el mateix es pot dir del Centre per a la Qualitat en l'Ocupació, adreçat preferentment a les PIMES.

També desplegarem el SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya) amb la participació dels agents socials.

Però de treball n'hem de parlar també des de la perspectiva de la seguretat. Cal parlar de la sinistralitat laboral.

Més enllà de les dades estadístiques que hi ha, cal entendre bé que això és una exigència social de primer ordre. Forma part dels indicadors cívics d'un país. Per tant no es tracta només de reforçar els equips tècnics d'inspecció (hi haurà 50 tècnics més a primers de l'any que ve), o de ser molt rigorós en el control de les activitats empresarials o posant multes, sinó d'una acció més de fons. Que ha d'anar des de l'escola a l'organització de les empreses, passant per la disciplina laboral. A part de les inspeccions i del reforçament de la normativa, repeteixo, és una acció pedagògica a mig termini i global, és a dir, que afecta i ha de ser assumida per les Administracions i els sindicats i molt especialment per empresaris i treballadors.

Solem dir que volem que el nostre Estat del Benestar se situï en els nivells escandinaus. És l'horitzó també de CiU i del Govern de la Generalitat. Però això vol dir que també ens hi hem d'acostar en riquesa.

Fa uns mesos el Conseller en cap va convocar a la societat civil més vinculada al món econòmic per a dibuixar conjuntament el futur de Catalunya. Com a conseqüència d'això la proposta que el Govern ha posat sobre la taula es centra en 8 camps d'actuació.

- 1.- Formació i aprenentatge
- 2.- Infraestructures
- 3.- Recerca+desenvolupament+innovació
- 4.- Cohesió social i qualitat de l'ocupació
- 5.- Foment de l'esperit empresarial
- 6.- Dimensió i internacionalització
- 7.- Modernització de l'administració
- 8.- Finançament de projectes i empreses

No puc desgranar-los tots, i d'algun ja n'he parlat. Em limitaré a comentar-ne alguns. Per exemple el de les infraestructures, que comprèn capítols tan importants com el del tema de les grans xarxes de transport transeuropeu, el segon Pla de Carreteres, el Pla d'Infraestructures ferroviàries, el front portuari català, el pla d'aeroports, el desenvolupament de zones d'activitats turístiques, els Plans Territorials –amb l'aplicació ara de la nova Llei d'Urbanisme i el Pla General Metropolità-, el transport urbà públic –amb l'aprovació del Pla de Desenvolupament d'Infraestructures, i la Política de Muntanya.

El de grans xarxes transeuropees, per exemple, comprèn ports, TGV i ample europeu, aeroports i intermodalitat.

Respecte al TVG s'està complint el calendari que ha de permetre la seva arribada a Barcelona, Girona i Figueres l'any 2004. Molt més problemàtic és que es compleixin els terminis pel tram Perpinyà-Figueres. No s'hi pot comptar ni per al 2004, ni per al 2005. Per altra banda preveiem que d'aquí 10-15 anys el transport ferroviari amb tot Europa pot haver augmentat molt en passatgers però sobretot en mercaderies. Per això el Govern anuncia que pensa estudiar –sense de moment compromís d'execució- dues línies no de TGV, sinó d'ample europeu, una entre Martorell i Mollet i una altra entre Figueres-Vilamallà i Portbou.

Un altre capítol d'especial importància és el del transport públic urbà. L'aprovació recent del Pla de Desenvolupament d'Infraestructures permetrà una inversió de 7.200 milions d'Euros. És a dir, un bilió dos-cents mil milions de pessetes. Això comprèn, entre altres coses, la línia 9, el perllongament de la 5, de la 1 i de la 3, així com dels FFGG a Sabadell i a Terrassa, la nova línia 12 i també millores importants de transport públic entre Tarragona i Reus.

Pel que fa al Pla d'Aeroports començarem pel d'Alfès a Lleida, però n'hi ha previstos vuit més, entre aeroports i aeròdroms. Però a part d'això, caldrà iniciar els estudis per a calibrar la conveniència de construir un nou aeroport metropolità suposant que d'aquests mateixos estudis no es tragués la conclusió que és possible i suficient l'ampliació i aprofitament més a fons dels aeroports de Reus i Girona.

Els he anunciat tots els capítols d'aquest apartat de les infraestructures en els quals el nostre Govern i CiU han proposat la seva acció per al 2003 i fins el 2010. De tots ells els puc donar informació detallada demà.

També promourem les accions necessàries per complir el compromís, ja expressat anteriorment pel Govern, d'assegurar de 2001 a 2010 la producció de 10.000 megawatts més que els actuals. Impulsarem plantes de cogeneració, facilitarem –fins on legalment podem arribar- la construcció de la línia d'alta tensió Sentmenat-Bescanó, d'un gasoducte entre la costa i Martorell i l'acceleració dels projectes de parcs eòlics.

Som conscients que alguns d'aquests projectes provoquen protestes, en part molt sinceres, en part estimulades. I si penséssim en termes només electorals i a molt curt termini no n'hauríem de parlar. Com no hauríem hagut de parlar de l'embassament de Rialb, de la portada d'aigües de l'Ebre al camp de Tarragona fa 12 anys, de la línia de les Gavarres, dels abocadors industrials, del desviament del Llobregat ni –en certs moments i per estrany que sembli- de l'ampliació de l'aeroport del Prat. I no hauríem hagut de parlar del PH, de l'anomenat PHN.

No voldria que fos veritat el que recentment deia un famós i molt competent políticòleg italià, Giovanni Sartori. Diu –jo no ho crec, però ell ho diu, i ho diu amb consternació, perquè és demòcrata- que la democràcia actual està mal equipada per a resoldre els problemes de fons de la nostra societat. Per diverses raons, des de les enquestes –diu ell- fins a la tendència dels polítics –diu ell- a ocupar-se només de problemes que es poden enllestir dins la legislatura, i que per tant se'ls pot treure rendiment electoral.

Això passa amb moltes coses, i concretament –aquí i arreu- amb el dèficit d'aigua. Que presenta un altre inconvenient per un polític demòcrata: és d'aquells temes que irriren molt el territori que transvasa aigua sense que almenys aparentment ho agraeixi gaire el que en rep.

Ara bé, és responsabilitat d'un polític enfrontar-se amb aquests problemes i no fer dobles discursos. Per exemple: no passar-se la vida dient que falta aigua en un territori i tot d'una dir el contrari per tàctica electoral.

Així doncs, pel que fa a l'aigua continuarem complint els nostres compromisos en matèria de regadius. En els propers mesos, i en relació amb el Segarra Garrigues, es procedirà a l'adjudicació del concurs de tota l'obra que correspon a la Generalitat. Es prepara l'inici de les obres del Xerta-riu Sènia. S'acabarà la dessalinitzadora de Blanes i se'n faran un parell més. Se seguirà treballant per a que en el tema de l'aigua Catalunya sigui un país en xarxa, i això val per a la connexió de l'ATLL amb al xarxa de Tarragona i també amb la procedent de la Llosa del Cavall.

El PHN fou aprovat amb uns condicionaments que donen prioritat a la conservació del Delta i a evitar que es tregui aigua del riu per sota d'un determinat cabal i entre maig i octubre. Vetllarem per a que aquestes condicions es respectin. I mantindrem viva la proposta del Roine, que la Generalitat va fer primer que ningú i que el propi Pla admet com a possible si no es donen les condicions requerides per al transvasament.

De passada vull dir que sóc partidari de la intercomunicació entre xarxes també a nivell internacional. Per què no hi pot haver transvasament d'aigua entre França i Espanya de la mateixa manera que n'hi ha amb l'electricitat?

Tot això ho he dit molts cops a Tortosa mateix i des de fa anys. Quan no hi havia cap circumstància política que permetés pensar que hi havia altres motius per a posicionar-se així. Val a dir, repeteixo, que fins fa quatre dies l'opinió molt majoritària de les forces polítiques catalanes i dels organismes públics i privats relacionats amb aquest tema era aquesta. És ara que hi ha hagut alguns repensaments. I n'hi tornarà a haver després de les eleccions.

Ara, a més d'això el que cal sobretot és estimular al màxim el desenvolupament de les Terres de l'Ebre que si algun coll d'ampolla té no és l'aigua. La veritat és que ja fa uns anys que aquelles comarques s'estan desenvolupant millor que abans, però cal accentuar aquest procés. La Generalitat té un projecte de desenvolupament per aquelles Terres i l'aplica. Però convé que elles mateixes elaborin la seva proposta. Més enllà de les protestes i de la crisi actual això és del tot necessari. En tot cas la Generalitat seguirà actuant al servei de totes les activitats econòmiques i socials d'aquella zona.

En el camp de la recerca i de les Universitats seguirem aplicant l'anomenat sistema Dearing, és a dir, incrementant la inversió sempre més que l'increment del PIB nominal. Una de les conseqüències d'aquesta política ha de ser l'impuls a centres d'excel·lència, amb el projecte del Sincrotó com a un dels referents. I a més tenim en aquests moments una sèrie de centres que en conjunt donen un gruix considerable a la nostra recerca i un bon nivell, que les publicacions, les referències d'articles, les patents i la creixent involucració de la indústria posen de manifest. Es tracta d'estimular aquesta evolució i per altra banda accelerar l'increment en la despesa en R+D a fi que arribem a la mitjana europea l'any 2010.

També continuarem fent una aposta decidida per donar impuls, sota la base de la innovació, de sectors clau de la nostra economia i on depenem –per excel·lir i ser competitius- principalment de nosaltres mateixos: turisme, comerç, moda, alimentació i producció agroramadera, indústria química i farmacèutica, disseny industrial, comunicació i producció audiovisual, logística, construcció, escoles de negoci.

Vull posar èmfasi en el tema de la internacionalització. Vàrem dir fa anys que: “el nostre món és el Món” i així és. En tot. Ho és en cultura i en política, i ho és en economia. Només si l'economia catalana no solament esdevé molt competitiva, sinó si a més s'instal·la a tot el Món, tindrem el creixement que ens cal.

Per això continuarem desenvolupant i aplicant el Pla d'Internacionalització 2001-2004 o la Casa Àsia, per orientar la nostra economia cap a mercats nous i emergents.

Tot això acompanyat, és clar, d'un procés de modernització de l'administració. L'AOC forma part d'aquest procés; i no només per la introducció efectiva i eficaç de les noves tecnologies, sinó perquè comporta repensar els serveis públics a partir de les necessitats canviants dels ciutadans del nostre país, i perquè posa de manifest la voluntat de les administracions públiques catalanes –la Generalitat i els Ajuntaments en especial- de fer més flexibles i participatives les seves estructures.

Un altre d'aquells sis grans eixos de la nostra política és i serà l'equilibri territorial de desenvolupament de tot el territori.

Estem duent a terme tota una sèrie de programes i grans accions (PDR, LEADER, PRODER, Pla de Telecentres, desplegament de la xarxa de banda ampla, Pla d'equipaments esportius, d'equipaments sanitaris, escolars, culturals, etc).

Els poso un exemple. Agafant l'eix Vall d'Aran – Tortosa, vostès poden contemplar les accions o els projectes següents impulsats pel Govern amb la

mirada posada al 2010: ampliació de Baquèira, Vall Fosca, Vall de Boí (mirant de treure partit a la declaració de Patrimoni de la Humanitat), projecte Montsec Sostenible, voluntat de recuperar la línia de la Pobla, recuperació de l'Estany d'Ivars, regadius de Ponent, CIM de Lleida, aeroport d'Alfés, renovació de l'Eix de l'Ebre, regadius de les Terres de l'Ebre, CIM de l'Aldea, etc.

O un altre: l'eix Ponent – Costa Brava. Desdoblament parcial de l'Eix Transversal (començant pel tram Cervera – Les Oluges), recuperació de la línia Lleida-Manresa (això no depèn de la Generalitat, però sí que ho posem en primera línia de les nostres reclamacions). Aeroport de Girona, CIM de Figueres, millora d'accessos a la Costa Brava, nou eix viari Vic-Olot-Figueres, projecte Illa de Blanes, etc.

I així podríem continuar lligant accions arreu del País.

Els dic això per demostrar que tenim un país on cada vegada tot és més a l'abast. Un país que cada cop més és un entramat integrat i integrador. És en aquest sentit, doncs, que el Govern de CiU continuarà treballant a favor d'un autèntic equilibri territorial, lluitant contra l'existència de les zones d'ombra (les que queden descavalcades del progrés general) i fomentant la iniciativa local pública –sobretot d'Ajuntaments- i privada.

Això lliga amb el que el Govern de CiU sempre ha cregut: en el futur del nostre món rural, perquè aquest és el món que relliga el país des de la perspectiva del territori.

Altrament no hauria fet una política de regadius i de suport molt a fons de la nostra ramaderia, i també de la nostra pesca. En aquesta mateixa línia ens proposem potenciar la seva modernització a través de molt diverses iniciatives, des de l'ordenació del sector porcí, del sector pesquer i del de la fruita dolça, fins al suport a les marques de qualitat, passant per l'objectiu que ens fixem de fer que l'any 2010 el 10% de la producció agroramadera sigui ecològica.

Finalment, cal recordar que tot aquest progrés del conjunt del territori requereix disposar de polítiques de protecció del medi i dels recursos. No és casualitat que el nostre Govern fos pioner creant el Departament de Medi Ambient. I ho continua essent. En aquesta línia, seguirem aplicant una política integral de l'aigua, centrada principalment en quatre punts: sanejament d'aquí a 2005 de les poblacions de menys de 2000 habitants ara que estem finalitzant el mateix procés en els municipis més grans; seguir aplicant sobre el terreny el principi de país en xarxa; reutilització de l'aigua de les depuradores, i molt especialment de la del Baix Llobregat, i reforçar les mesures de seguretat de rius i rieres.

En aquest àmbit he de parlar d'un problema greu: els purins. A part d'una acció conjunta amb Agricultura de control de granges, i vist el resultat insuficient del

sistema utilitzat fins ara, impulsarem la pluralitat de sistemes de tractament de purins i, a més, crearem un producte financer al servei dels usuaris.

I, finalment, en els propers mesos reafirmarem el nostre compromís amb el que denominem l'espai cultural català, centrant-nos en la llengua i la promoció cultural.

Tenim la necessitat i l'obligació de reforçar la posició del català a la nostra societat. Ho farem sempre d'acord amb aquell criteri que la convivència lingüística i el respecte als drets de tots els ciutadans de Catalunya –siguin catalanoparlants o castellanoparlants- és un bé a preservar absolutament. Però això s'ha de combinar amb un nou esforç de conscienciació de tota la ciutadania. Esforç que requerirà actuar no només en el camp de la sensibilitat lingüística, sinó també en el del sentit de més identificació de la gent amb la idea, el sentiment i el projecte de Catalunya. I subratllo això que acabo de dir. Més identificació. Perquè abans he parlat del repte que per al català representa la immigració actual. Però ha de quedar una cosa clara: el perill més gros no ve de la immigració. Ve dels catalans. Del conjunt dels catalans. Sobretot dels catalanoparlants, però en part també dels castellanoparlants. Dels catalanoparlants, molt principalment, perquè en el dia a dia no defensen prou l'ús social del català. Podent-ho fer, és a dir, en moltes, moltíssimes circumstàncies en què això no provoca cap mena de tensió. Dels catalanoparlants, sobretot. Dels castellanoparlants en el sentit que si bé han tingut sempre –amb poques excepcions- una actitud respectuosa i d'acceptació del català, una actitud que agraeixo molt, si volem que Catalunya segueixi essent el país que és –i en això la llengua hi juga un paper important-, cal que en molts casos en què ho poden fer sense cap renúncia facilitin més el seu ús.

Això s'ha de combinar amb més mobilització i coordinació per part de les diverses institucions, especialment els Ajuntaments, organitzacions empresarials i sindicals i, en general, tota mena d'entitats. I es pot combinar amb normes i mesures especials destinades a la immigració.

A més de les accions dirigides especialment a la llengua, hem de seguir treballant en la consolidació de les indústries culturals del nostre país. La creació de l'Institut de les Indústries Culturals va ser un pas molt important que s'ha consolidat a partir de vertebrar un sector compost per més de 400 empreses, i entre elles n'hi ha de primera fila internacional. Seguirem treballant per crear un veritable cluster de l'audiovisual i de les indústries culturals a Catalunya, a partir, entre altres iniciatives, d'una nova línia de crèdit de 150 milions d'euros (és a dir, 25.000 milions de pessetes). I impulsarem a fons el Ramon Llull.

Podria parlar-los de projectes i més projectes en el camp cultural. Dels cent TV movies que es faran, de moltes obres de restauració del patrimoni, d'iniciatives en el camp de la cultura popular (per exemple, el Museu Casteller a Valls), del

foment de les traduccions on line, de les exposicions que s'han fet i que es faran a Nova York, Moscou, Torí i Berlín.

Però crec que no cal. Cal, en canvi dir, primer, que la cultura segueix essent un element nuclear de la identitat. Segon, que som fills del modernisme i del noucentisme, sense els quals no s'explica la Catalunya d'avui, però que hem incorporat a aquest llegat moltes aportacions intel·lectuals, socials i lingüístiques dels últims 50 anys. Tercer, que no és cert que la cultura catalana en el seu conjunt no tingui avui un bon nivell. És cert que no se li dóna a casa nostra el ressò que es mereix, però el nivell és bo, i ho dic amb rotunditat perquè el mèrit és, també, de l'Administració, però sobretot, molt sobretot dels creadors de cultura. Per què els hauríem d'escatimar el mèrit?

I quart, que és en aquest camp on seguim tenint una força molt important. Per volum, per qualitat, per exigència. Fins i tot per oportunitat. Què vull dir amb això?

Vull dir que en el Món, i en contra del que de vegades es diu, la cultura tindrà una importància creixent. La cultura i les cultures. És veritat que les grans empreses mundials de l'audiovisual pressionen molt i poden arribar a ofegar. I que a Espanya mateix hi ha ara una forta pressió, també en aquest sentit. Però la cultura no és només un problema de volum i de pes, com ho són el ciment i la palla. Si la cultura té qualitat i respon a quelcom d'entranyable i autèntic, si dóna sentit a la vida d'una col·lectivitat –petita o gran- aquella cultura se salva i salva la col·lectivitat. I de retop adquireix un valor universal.

Com els deia abans, fer entendre això podria ser la nostra contribució, no només al Fòrum 2004, sinó més que això, podria ser la nostra contribució al gran repte de donar humanitat i profunditat al nostre Món d'avui. Assumim-lo aquest repte, sense por.

Amb aquest discurs, molt llarg, els he volgut presentar l'horitzó de futur tal com el veuen el Govern de la Generalitat i CiU. Un horitzó de progrés nacional de Catalunya i de progrés de les persones. De tots i cadascun dels catalans. Un horitzó de màxim nivell europeu.

Comprenc que la llargada del discurs, i la successió de temes, propostes i xifres, emmascarin el que el que els he dit té d'il·lusió i de confiança. Comprenc, fins i tot que no tothom participi d'aquesta il·lusió i d'aquesta confiança.

Senyores i senyors, diputats, senyor President,

Els que fa anys, de joves, vàrem somiar una Pàtria, i la vàrem somiar sense límits i sense embuts, la vàrem somiar radiant i lliure i esplèndida. I justa, i espiritualment forta, -com l'havia somiada el President Macià-, els qui la vàrem somiar així, avui, hi ha qui diu que potser podríem sentir-nos en part decebuts.

Com que jo pertanyo a aquest tipus d'home –per edat, per formació, per trajectòria personal-, i com que per tant conec personalment les mossegades de la insatisfacció, crec poder dir –modestament- que podem estar contents d'haver viscut l'època que hem viscut.

Perquè Catalunya ve d'una època bàrbara. Entenc per època bàrbara, o millor, acció bàrbara una acció que té voluntat de destrucció.

Un poble que s'havia donat com a model el cànon europeu i noucentista, un poble que pretenia edificar la seva personalitat sobre la cultura i el civisme, tot d'una es veu brutalment amenaçat de destrucció. Val a dir que hi havien en aquell poble algunes falles internes. Altrament no s'entendrien algunes coses. Amb tot, era un poble il·lusionat, creatiu, emprenedor. Va ser anorreat.

Després, durant molts anys, encara fou sotmès a altres proves d'índole diversa. Totes molt amenaçadores.

Tant, que de la mateixa manera que després de 1714 a Europa es va parlar de "Finis Cataloniae", també durant els anys 40, 50, 60 molts donaven Catalunya per liquidada. No tothom, però molts.

I després ha passat el que ha passat. I avui som aquí. No som on voldríem ser. Però som lluny, molt lluny, dels espadats perillosos per on podríem haver-nos estimbat. Tornem a ser en el camí de la reconstrucció i de la conscienciació. Amb tots els inconvenients que vulguin. Però hi som.

I ens poden aturar. Però el nostre impuls vital ja és més fort i té capacitat de durar. De durar més que la pressió adversa.

Crec que podem estar contents de viure l'època que hem viscut. Tots plegats. Ja saben que sempre procuro recordar que tothom hi ha fet, poc o molt, aportacions, i que lògicament tothom pot, si vol, participar d'aquesta satisfacció col·lectiva. I en podem estar també perquè no tenim un futur tancat. Ben al contrari, malgrat resistències, amenaces de regressió, reptes difícils i perillosos. Malgrat també certes decepcions, tenim un futur obert.

Si més no aquest és el meu criteri personal, i és el de CiU. Per ara i per als anys que vénen.

Si fóssim capaços de deixar per un moment de banda la polèmica política, i capaços també de tenir una visió global de l'estat de Catalunya, i també capaços de situar les coses en el temps històric, i de calibrar els tràngols que hem passat, si fóssim capaços d'això crec que diríem, sense complexos, que el nostre país, del 1975 a 2002 ha fet un canvi històric.

Per començar els diré que no és que haguem obtingut l'Autonomia, és que hem salvat Catalunya de la marginalitat, de la fragmentació, de la decadència. Hem fet de Catalunya un país de progrés econòmic, que incessantment guanya posicions a Europa. Hem fet possible la transició democràtica a Espanya, tant com el que més. Hem entrat a Europa, i no hi hauríem entrat ni nosaltres ni tot l'Estat sense la contribució catalana. Hem transformat ciutats i viles. Hem organitzat els que foren anomenats els millors Jocs Olímpics de la Història. Tenim una de les millors universitats virtuals del Món. Hem estat i som capdavanters del moviment regionalista europeu i impulsors de la política mediterrània espanyola. Som un referent per a molts països espantats per la globalització que veuen en nosaltres un model a seguir.

Si insisteixo en això és perquè, per a fer el que d'ara en endavant hem de fer – més i més enllà i millor-, ens cal autoestima i il·lusió. I en canvi se'ns diu cada dos per tres que no hi ha base per a l'autoestima i la il·lusió. Però, per què en un país com el nostre que ha fet el que ha fet hi ha d'haver poca il·lusió? Deia en Cirici Pellicer, parlant de l'Ors i en Pijoan, que a Catalunya es dona sovint una actitud mofeta, una rialleta mofeta, quan algú, o el país, diu que vol fer quelcom d'important. Com per evitar que ens embalem. És això el que ens passa? Potser nosaltres mateixos ens tirem aigua al vi? Hi ha gent que s'hi dedica, però, per què n'hem de fer cas?

Per què no hi ha d'haver il·lusió i autoestima, repeteixo, en un país que ha guanyat 16 punts en 15 anys en el rànquing del PIB europeu, que té una de les primeres Administracions obertes d'Europa, que tindrà el primer sincrotó de tot el sud d'Europa i que està creant 12 centres nous de recerca d'alt nivell, que ha sorprès als estudiosos de sociologia d'arreu del Món per la seva capacitat d'integració, que és vist com aquell país d'oportunitats per a la gent que volem ser, que ha introduït un sentit igualitari de la societat compatible amb l'esperit de promoció personal i familiar, que és citat com a referent - l'anomenat model català- arreu d'Europa, per què en un país així no hi ha d'haver il·lusió i autoestima i confiança?

La il·lusió i l'autoestima són el carburant de la gent, el carburant d'una societat activa i emprenedora. En tots els àmbits. Són l'estímul de la iniciativa i de la tensió fèrtil. De la tensió també ètica. D'una tensió al servei del bé comú. Aquesta mena de tensió ètica i fèrtil, productiva i aquesta ambició són possibles a Catalunya. És això el que els volia dir. Gràcies.